

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Снежина Колева Бисерова,
член на научно жури по процедура за заемане на академична длъжност „професор“
в Област на висше образование 8. Изкуство
Професионално направление 8.2. Изобразително изкуство
(Скулптура и художествени конструкции)
Факултет по науки за образованието и изкуствата
СУ „Св. Климент Охридски“
Конкурсът е обявен в Държавен вестник бр. 63 / 30. 07. 2021 г.

Процедурата на конкурса е в пълно съответствие с изискванията на държавните и университетските нормативни документи относно заемането на академични длъжности.

На първото заседание на научното жури са спазени нормативните предписания за присъствено и неприсъствено участие в заседанието и са избрани рецензенти, както и членове на журито, които да изготвят становища.

В конкурса за заемане на академичната длъжност „професор“ в Област на висше образование 8. Изкуство, Професионално направление 8.2. Изобразително изкуство (Скулптура и художествени конструкции), участва един кандидат – доц. д-р Анна Илчева Цоловска.

Конкурсът е обявен за нуждите на Катедра „Визуални изкуства“, Факултет по науки за образованието и изкуствата, СУ „Св. Климент Охридски“.

1. Данни за кандидата

Анна Цоловска завършва висше художествено образование, специалност „Графика“ в НХА, София през 1992 г. През 2007 г. тя защитава докторска дисертация по научна специалност 05.01.06 „Естетика“, Философия на тема „Художествено-интерпретативен модел на естетическия вкус и естетическия образ“.

От 2011 г. Анна Цоловска е доцент по направление „Изкуствознание и изобразителни изкуства 8.2 /скулптура и художествени конструкции/“ в СУ „Св. Климент Охридски“, ФНОИ – катедра „Визуални изкуства“.

В периода 2010 - 2016г. е преподавала в НБУ, София (дисциплини: „Компютърно проектиране 2D”, „Adobe Photoshop”, „Adobe Illustrator”, “CorelDRAW” и “Методика на дизайн-проектирането за web”)

Анна Цоловска е художник с ярко и многостранно присъствие в художествения живот. В периода 2011 – 2021 г. е реализирала 14 самостоятелни изложби в България, Италия, Франция, Полша и Унгария и е взела участие в над 90 изложби и арт симпозиуми в страната и в чужбина. Осъществила е 11 различни проекта със студенти и докторанти в България, Австрия (дом „Витгенщайн“), Словакия (БКИ в Братислава) и Унгария (БКИ в Буда Пеща), свързани с реализирани от нея проекти по ФНИ на СУ. През 2018 г. е реализирала двумесечна творческа резиденция в ателиета дез’Ар, Париж, Франция, след спечелен конкурс. През 2012 г. – резиденция в 37 THE FINE ART COLONY– Студеница, Сърбия. по специална покана, с последвала изложба, а през 1998-1999 печели Стипендия на ОЕАД за изследване в областта на „Философия на модерното изкуство” в „Института по Философия” към Виенския Университет.

Анна Цоловска многократно е печелила награди и номинации от национални изложби и конкурси за творчеството си, описани надлежно в документацията на конкурса.

Анна Цоловска е член на Съюза на българските художници (СБХ), както и на Association Internationale des Arts Plastiques (AIAP), UNESCO.

2. Обща оценка на хабилитационния труд на кандидата и на приносите в него.

В настоящия конкурс Анна Цоловска се представя с хабилитационния труд „Фундаменти на творческата реалност. Странствания. Баланси. Медитация. Градината“. Включените в него значителен брой скулптурни творби и допълващи ги графични серии (с придружаващите ги текстови концептуални и технологически обосновки), са структурирани в четири основни раздела, носещи наименованията на три реализирани и една предстояща изложба, които най-точно изразяват творческите търсения на автора в периода 2022 – 2021 г. Включени са още и: един раздел с допълнителни скулптурни композиции, ситуирани в среда, раздел с дигитални графични творби, базирани на авторски пластични форми и нанофотография, както и раздел фотографии, документиращи работата

на автора със студенти в ателието по скулптура. Считам, че реабилитационният труд съответства напълно на тематичната детерминираност на конкурса.

Хабилитационният труд на Анна Цоловска е фокусиран тематично върху разсъжданието за основните фундаменти на творческия процес, краен продукт от който е художествената реалност. Търсенето на себе си в процеса на духовни странствания, улавянето, изгубването и преоткриването на баланса – чистата абстрактна форма, Медитацията – висшата проява на творческо себеразкриване и накрая – разходка в Градината-Едем – художествената Вселена на автора. Четирите основни раздела на труда, отговарящи на четири самостоятелни изложби, всяка от които разкрива определен аспект от темата на труда, съдържат и най-съществените приносни моменти в него. В този контекст бих изтъкнала постигнатата цялостна концептуална обвързаност като съществено качество на реабилитационния труд. Придържайки се към така обособената от Цоловска структурна рамка, ще формулирам и разгледам съответните приносни аспекти в нейните работите.

1. Странствания

Изложбата включва 4 пластични обекта и 8 графични листа, генерирани посредством дигиталното трансформиране на техни фотографии – всички, обвързани асоциативно в общ наратив,

Принос: Поставени в оригинален, философско-ироничен дискурс, работите са богато наситени със сложни смислови пластове и детайли, но категорично остават извън капана на илюстративно-описателната образност. Това са човешки или животински фигури – овеществени през материала архетипи, трансформирани през наслоените значения на гещалта до елементи на една нова, непрестанно променяща се и надграждана, пост-модерна реалност – резултат от сложното взаимодействие на съзнателни и интуитивни креативни процеси в отговор на екстремно променливата обществена и глобална среда.

2. В реабилитационния си труд Анна Цоловска предлага ясен и задълбочен анализ на пластичната композиция. Тук бих фокусирала специално вниманието върху приносните аспекти на изложбата „Баланси“, включваща 9 експериментални художествени конструкции, изящни в своята фрагилност и себедостатъчни, като изведени пространствени структури. Нещо повече, Цоловска продължава експеримента с формата и пространството, като

включва кинетична функционалност на конструкциите си и възможност да взаимодействат със средата, сами пораждайки в нея графични следи и придавайки още допълнителни нива на възприятието.

3. Медитация /Изложба Total Meditation/

Този раздел от хабилитационния труд включва 23 пластични композиции, 20 от които са изпълнени в техниката топло духано стъкло, вдухано в свободни керамични форми. 1 работа е комбинация от стомана и стъкло и 2 работи – мрежа с ядро от стъкло.

Особено категорично налагащ се принос тук е оригиналното, изведено до авторска техника, ползване на природата и визуално-пластическите характеристики на силикатите при стъкло-керамичните скулптури – материализиращо закодирана на концептуално ниво символика. В подкрепа на казаното е важно да се отбележи, че Анна Цоловска винаги търси в пластичните си творби взаимодействието между коренно различаващи се по въздействието си материалности, с техния присъщ структурен образ, които в концептуален аспект представят постоянния сблъсък и хармония между материалното и духовното съдържание като проявления на творческия акт. Анна Цоловска е автор с изключителен усет и разбиране за качествата и взаимодействието на материалите, приложими в съвременната скулптура и триизмерно конструиране. Същото твърдение, в не по-малка степен се отнася и за графичните ѝ работи.

4. Градина

Пластичната колекция „Градина“ включва 7 скулптурни обекта, от стомана и чугун, които са решени в контекста на предварително детерминираната от автора гледна точка, разграничаваща и фиксираща нива от йерархии при възприятието им. Включени са и 3 кръгли скулптури от същите метали, с детайли също от стъкло, но скрепени неподвижно.

Тук приносите се съдържат в 2 аспекта:

- технологически – специфичен начин на „леене на пръст“, придаващо характерна, неповторима по друг начин фактура на повърхностите с интегриране на подвижно скрепени цветни и бели стъклени елементи, изработени в техниката „фюзинг“.

- Художествен – уникалният начин на контрастно съпоставяне и пластичното взаимодействие на различните материали, с отличаващата ги структура и цветност, пораждаат определен ритмичен порядък и естетическо въздействие върху сетивата на зрителя.

Важно е да се отбележи, че авторските реализации на Анна Цоловска не почиват единствено на артистичното вдъхновение, а на задълбочен самоанализ, намиращ своите философско-психологически основания в поливалентното художествено тълкуване, както на традиционното познание, така и на актуални научни концепции в контекста на динамично променящата се съвременна среда. Водещ винаги е експериментът, ситуиран на територията на постмодерната естетика с присъщата ѝ еkleктичност, нерядко съпроводена с премерена доза интелектуална игра и ирония. Но това е експеримент, винаги дълбоко обоснован пластически и базиран на сериозни познания за физическите и химически характеристики на материала.

5. Като обособен раздел в реабилитационния си труд Анна Цоловска включва и 50 дигитални графики, които също мога да отбележа като приноси. Дигиталните графики, включващи фотография на скулптурни обекти и нанофотография на техни структури с намеса на рисунка, носят уникални пластични характеристики. Тук, като значителен приносен момент, общ за включените в реабилитационния труд серии, но особено налагащ се, според мен при серията от 6 графични листа (стр. 99 от реабилитационния труд) мога да определя оригиналния начин, по който Цоловска интегрира и вплита различни аспекти на формата и структурата (вътрешното съдържание) на пластичните обекти, които чрез персонализиран дигитален подход тя трансформира в мощни и въздействащи графични композиции. Богато наситени с детайл, те са отлично балансирани спрямо негативното (бяло) пространство на графичния лист.

6. Преподавателска дейност

Доц. д-р Анна Цоловска е преподавател със значителен, дългогодишен опит, който тя постоянно обогатява с нови оригинални идеи и практики. Цоловска разработва, въвежда и непрекъснато развива и надгражда собствени методи и интегрира изключително разнообразен и широк спектър от материали и технологични средства в преподавателската

си дейност по учебните дисциплини „Скулптура“ и „Художествени конструкции“, като съумява да направи процеса на работа интересен и достъпен за студентите, независимо от условията на преподаване – присъствени или дистанционни. Методите в преподавателската работа на Анна Цоловска са базирани на личния експеримент и на богатия ѝ опит с разнообразни материали и техники, адаптирани на множество, прецизно осмислени нива към процеса на обучение по скулптура и художествени конструкции. В този смисъл, може да се твърди, че се касае за целенасочено изградена, цялостна, подчертано лична методология, намерила отражение в разработените и актуализирани от нея програми по тези дисциплини в СУ, катедра „Визуални изкуства“ на ФНОИ. Тя носи определено значителни приноси елементи, доказателство за които е нейната творчески продуктивната и стойностна работа със студентите.

Формулираните от кандидата – доц. д-р Анна Цоловска – приноси достатъчно точно, обосновано и в пълнота синтезират и доказват качествата на представения за обсъждане хабилитационен труд, поради което аз изцяло ги приемам и изразявам своето съгласие с тях.

Създаването и реализирането на авторски разпознаваеми, актуални за съвременното изкуство пластични форми и персонализирани технологически практики, изведени до цялостен, успешно функциониращ модел за тяхното преподаване в сферата на художественото образование бих акцентирала като най-значими сред тях.

Съществен принос, който бих искала да подчертая, е инвенцията на художествено разпознаваем авторски език и създаването на експериментални творби, често прекриващи през видовите граници на скулптурното и графичното изкуство – две страни на богатия творчески натюрел на автора. По оригинален начин пластичната и естетическата проблематика в скулптурните и в графичните творби на Цоловска се преплита, взаимодейства на различни нива на материалното и семантичното, развива се в серии и се надгражда, ползвайки богат регистър от образни трансформации и провокирайки зрителя към нееднозначен прочит.

Заклучение

Вземайки предвид всичко, казано за кандидата, за нейните неоспоримо значителни постижения в областта на пластичното изкуство и не по-малко високото професионално ниво

на преподавателската ѝ дейност, убедено предлагам на уважаемото научно жури да избере Анна Илчева Цоловска на академичната длъжност „професор“ в Област на висше образование 8. Изкуство, Професионално направление 8. 2. Изобразително изкуство (Скулптура и художествени конструкции) за нуждите на Катедра „Визуални изкуства“, Факултет по науки за образованието и изкуствата, СУ „Св. Климент Охридски“.

Изготвил становището:

Дата: 28. 11. 2021

Доц. д-р Снежина Бисерова